

Till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2002 -09- 02

Dnr RD 2001/02 -300-7639

Anmälan av försvarsminister Björn von Sydow

Jag anmäler härmed försvarsministern för närmare granskning av konstitutionsutskottet vad gäller upphandlingen av Helikopter NH90 från NH Industries. Det har framkommit att såväl försvarsmaktsanställda generaler som andra inom FMV och styrgruppen för upphandlingen kände till läckor av sekretessbelagd information som gynnade det företag som slutligen fick ordern. Samtliga personer i styrgruppen underlät uppenbart att rapportera till ledningen och försvarsministern hävdar att han inte informerats.

Det har framkommit i ett internt styrdokument från NSHP som skötte upphandlingen att bland annat det svenska försvardepartementet skulle informeras om allt som skedde inom upphandlingsprocessen. Dokumentet är daterade februari 01. Försvarsministern hävdar dock att försvardepartementet inte fått någon information förrän i maj. Här står ord mot ord utan att KU nått riktig klarhet i samband med min tidigare KU anmälan.

I det material som försvarsministern presenterade inför KU i samband med att min första anmälan behandlades ingår bland annat ställföreträdande ÖB:s brev till FMV med försäkran om att läckorna inte skadat upphandlingsprocessen. Ett påstående som sker tvärtemot en hemligstämplad MUST rapport som hävdar att läckorna kan ha orsakat merkostnader för de svenska skattebetalarna på mellan en halv och två miljarder kronor. Det har framkommit att ställföreträdande ÖB:s bedömning gjordes utan att oberoende expertis anlåtats. Enligt en TV 4 intervju med överstelöjtnant Sölve Malm på MUST, försvarets egen expertis, så har i själva verket locket lagts på.

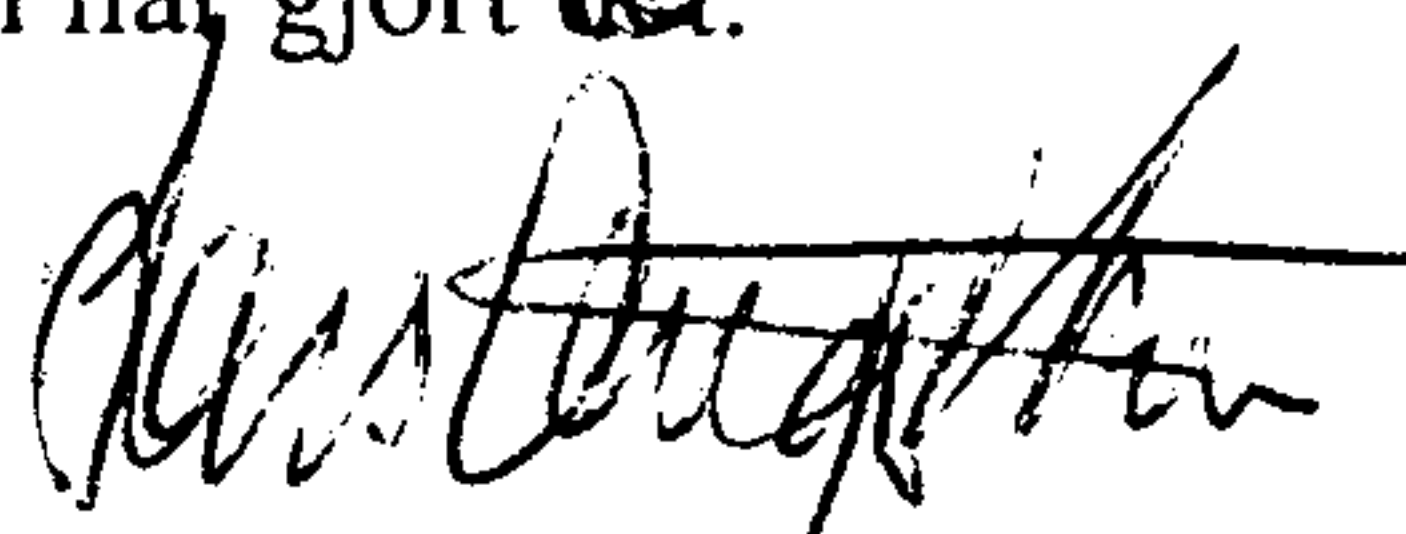
Bakgrund

En svensk officer som greps av SÄPO i maj har lämnat hemligstämplad militär information till ett av de fyra företag som konkurrerar om att få sälja helikoptrar till Sverige. Översten misstänks för spionage. Företaget NH Industries som fått hemliga militära uppgifter och vetskap om att man var favorit har därmed gynnats på ett otillbörligt sätt och konkurens reglerna har satts ur spel. Det bekräftas i en sekretessbelagd MUST rapport daterad den 11 september 2001 med diarienummer H 10 817:80469. I ett PM från regeringen daterat 010916 bekräftas att konkurens reglerna under upphandlingen inte upperätthållits för alla fyra företagen utan endast för två.

Fördyring

I den hemligstämplade MUST rapporten framgår det tydligt att överstens agerande fördyrat helikopterköpet med mellan en halv och två miljarder kronor. Trots pågående brottsutredning med synnerligen grova misstankar om otillbörligheter och trots MUST:s rapport om att dessa inneburit en omfattande fördyring som drabbar skattebetalarna, beslutar regeringen på sitt sammanträde den 13/9 att köpa helikoptrar från det gynnade företaget NH Industries. På fråga under en presskonferens ute på Arlanda vid 17 tiden den 13/9, ca fem timmar efter regeringsbeslutet, förnekar försvarsminister Björn von Sydow att man fattat något beslut, trots att han själv undertecknat det.

Regeringen måste vara kapabel att följa upphandlingsregler och inte låta kriminell verksamhet indirekt löna sig. Pågår en brottsutredning med allvarliga misstankar om oegentligheter i en upphandling, måste naturligtvis beslut invänta brottsutredningen. Det är heller inte acceptabelt att en minister säger att regeringen inte har fattat beslut när den har gjort det.

Lars Ångström

Ingvar Mattson
2002-09-04 12:43

Till: Bertil Wennberg/KU/Riksdagen@Riksdagen
Kopia:
Ärende: helikopternytt

----- Vidarebefordrat av Ingvar Mattson/KU/Riksdagen 2002-09-04 12.42 -----

TIDNINGARNAS
TELEGRAMBYRÅ

2002-09-04
11.17

Ort/land:
Stockholm/Karlstad

Ämne:
Inrikes

Kategorier:
Kriminalitet, lag och rätt
Ekonomi, affärer, finans
Politik
Krig, konflikter,
oroligheter

Helikopterutredningen kan läggas ned

Försvarsminister Björn von Sydow säger att han förstår att det väckt många frågor hos allmänheten att den militära underrättelse- och säkerhetstjänstens (Must) bedömningar motsägs av försvarets högkvarter. Tvisten kan leda till att den rättsliga prövningen läggs ned.

Regeringen har bett justitiekanslern (JK) att granska hur försvaret hanterar så kallade menbedömningar om hur allvarligt rikets säkerhet skadas i konkreta fall.

Utredningen har utlösts av Musts larmrapporter om den stora nordiska helikopteraffären. Enligt Must har läckor från upphandlingen vållat Sverige skada, enligt försvarsledningen är detta helt fel.

Dementi

Vice ÖB Hans Berndtsons senaste bryska dementi av Musts bedömningar i förra veckan har lett till att kammaråklagare Peter Hallgren i Karlstad nu överväger att lägga ned sin utredning om läckorna. Tre personer har delgivits misstanke om försök till obehörig befattning med hemlig uppgift.

- Jag kommer i nästa vecka att ta ställning till om jag alls ska fortsätta förundersökningen, sade Hallgren på onsdagen.

- Berndtsons besked vände upp och ned på hela frågan. Om det inte är något men finns det ju inget brott.

Om utredningen avbryts blir det intressanta förundersökningsmaterialet inte offentligt.

Tro på Must?

Must har framhärdat i att läckorna vållat men, det vill säga skada.

Den rättsliga utredningen om läckorna, som pågått i ett och ett halvt år, har betydelse också för förloraren i helikopteraffären, det amerikanska företaget Sikorsky. Sikorsky överväger att stämna staten på över 100 miljoner kronor.

Den stora och viktiga fråga som inställt sig om Must är huruvida man kan lita på Must och dess bedömningar. Det är Must som ska slå larm om Sveriges säkerhet hotas och då finns ju inget utrymme för misstag.

Bra underrättelsetjänst

von Sydow säger i sin första kommentar om Musts arbete att själva underrättelsetjänsten har mycket hög trovärdighet och att han hyser hög uppfattning om dess förmåga.

Problemen har uppstått när Musts säkerhetsavdelning granskat helikopteraffären, sade von Sydow.

- ÖB (Johan Hederstedt) tycks inte ha orienterats om Musts skrivelser till åklagaren i Karlstad.

Thomas Höjeberg/TT

Distributör: NOBICON 2002-09-04 11.20